

Armada v Peruju je odstavila predsednika

Ko predsednik ni maral ustreči zahtevi vojaštva in razveljaviti volitve od 10. junija, ga je to prišlo in samo prevzelo oblast v Peruju.

LIMA, Peru. — Država je bila v politični krizi vse od 10. junija, ko pri splošnih volitvah za predsednika in Kongres ni zmagala nobena od treh velikih političnih skupin. Vojaštvo je posredovalo in zahtevalo najprej sporazum med strankami, nato pa zahtevalo razveljavljanje volitev.

Predsednik republike je zahtevo zavrnil, nakar je odstopila vlada. Vojski so svojo zahtevo ponovili, ko je prišlo že do dogovora med Ameriško ljudsko revolucionarno zvezo (APRA) in skupino gen. Odría. Odrío bi bil izvoljen v kongresu za predsednika, načelnik Zveze Roul Haya de la Torre pa bi postal predsednik vlade.

Armadi je prav posebno ne ljub De La Torre. Ko je torej včeraj predsednik republike Prado sklical za prihodnji teden kongres na zasedanje, da izvoli novega predsednika in potrdi novo vlado, je vojaštvo obklojilo predsedniško palačo, predsednika prišlo in odpeljalo, samo pa prevzelo vlado v deželi.

Vojaška vlada je morala včeraj ponovno razganjati demonstrante. Pri tem je vojaštvo uporabilo orožje, vendar mrtvih ni bilo. Vlada je med tem razveljavila volitve od 10. junija in napovedala nove za drugo nedeljo v juniju prihodnje leto.

Združene države so začasno prekinile odnose z republiko Peru, da vidijo, kako se bo položaj razvijal in če se bo novi vladi uspelo obdržati.

Angleško sodišče zavrnilo Soblenovo prošnjo za svobodo

LONDON, Vel. Brit. — Trilansko angleško sodišče je zavrnilo prošnjo dr. Soblena, sovjetskega vožuna, ki je pobegnil iz Združenih držav, kjer je bil obsojen na dosmrtno ječo.

Soblen se je na poti iz Izraela v Združene države porezal in bil z letališča prepeljan v bolnišnico. Poskus samomora se ni izkazal za prenevarnega.

Sodišče je dalo Soblenu in njegovim odvetnikom 14 dni časa, da vložijo pritožbo proti njegovi odločitvi na višje sodišče.

Hruščev gre na počitnice

MOSKVA, ZSSR. — Hruščev je povedal tujim novinarjem, da misli na počitnice. Najprej bo šel v Murmansk in Arhangelsk na severu, potem se bo odpeljal na Črno morje, kjer namerava ostati dalj časa.

Proti severu jo je med tem že mahnil. Upajmo, da bomo sedaj imeli nekaj časa mir pred njegovo zgovornostjo.

Vremenski prerok pravi:

Sončno in milo. Najvišja temperatura 80.

Novi grobovi

John Hrovat

Po kratki bolezni je preminul na svojem domu na 15819 Parkgrove Ave. John Hrovat, star 70 let. Bil je vdovec, soproga Rose je umrla leta 1939. Tukaj zapušča otroke Johna J., Roso Jazbinski, Raymond, Lucillo Terlep, 12 vnukov in več drugih sorodnikov. Brat Joseph je umrl. Rojen je bil v Žužemberku na Dolenjskem. Tukaj je bival 57 let. Zaposlen je bil pri Carling Brewery, dokler ni bil pred 3 leti upokojen. Bil je član Društva Dvor Baraga št. 1317 Kat. boštvarjev, Pod. št. 6 SMZ ter Kluba upokojencev. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 8:30 iz Jos Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev sv. Vida ob 9:30, nato na Kalvarijo.

Malajski federaciji se mudi v malajzisko zvezo

LONDON, Ang. — V London je prišel predsednik malajske federacije Abdul Rahman, da bi pregovoril angleško vlado, naj pohiti z ustanovitvijo malajziske konfederacije. Konfederacija naj bi obsegala malajsko federacijo, Singapor, in severno obrežje otoka Borneo, kjer sedaj obstojata dve mali angleški koloniji.

Načrt za malajzisko konfederacijo obstoja že dolgo in so menda vsi njeni bodoči člani vneti zanj, toda Angliji se nikamor ne mudi. Malajziska federacija je drugih misli. Ima na severu take sosed, kot so Kambođa, Laos in Južni Vietnam; pri njih se lahko zgodijo vse mogoče stvari, ki bi malajskemu polotoku le škodovala.

Nova malajziska konfederacija naj bi tvorila nekaj polumesecev okoli Južnega Vietnama. Dokler bi bil Južni Vietnam svoboden, bi mu bila nova konfederacija v oporo. Ako bi padel pod komuniste, bi bila nova konfederacija "prva linija" v boju proti komunizmu. Razumemo, da ji taka vloga ne diši in se je skuša pravočasno otepti.

Preveč politike okoli predloga o bolniškem zavarovanju

CLEVELAND, O. — že lani so se pokazale težave, ki bodo ovirale zakonodajni postopek za bolniško zavarovanje. Pokazalo se je, kdo vse zavarovanju nasprotuje, pokazalo tudi, da so nasprotniki zavarovanja številni in politično tako dobro zasidrani, da jih ne bo mogoče ne zastrašiti ne pregovoriti. Vse to je vedela ne samo vsa dežela, ampak tudi Kennedyeva administracija.

Predsednik Kennedy je vkljub temu postavil zakon o bolniškem zavarovanju med tiste, ki morajo biti letos sprejeti od Kongresa. Tako je zakon premaknil na politično polje. Ker je vedel, da zakonski načrt najbrže ne bo uzakonjen, ga je hotel spravit vsaj pred plenum predstavniškega doma, kjer naj bi bil slovesno pokopan. Po njegovi zamisli naj bi politična kazen pri jesenskih volitvah zadela vse kongresnike, ki bi glasovali proti zakonu; nasprotovanje bolniškemu zavarovanju bi namreč odbilo od vsakega kandidata vse starejše volivce, ki navadno stalno hodijo volit. Vsak kandidat mora računati, da ima do 20% takih volivcev. Nevarno je zanj, ako bi se jim zameril.

Spor železničarjev z železniškimi družbami

Narodni posredovalni odbor je opustil posredovanje. Železniške družbe so napovedale uvedbo novih pravil.

CHICAGO, Ill. — Železniške družbe so objavile, da bodo s 16. avgustom uvedle pravila o poslovanju, kot jih je predložila predsednikova komisija. S tem bo odpravljenih kakih 13.000 službenih mest za kurjače, ki so bili doslej zaposleni na diesel strojih, kjer nimajo kaj kuriti. Okoli 27.000 kurjačev v diesel strojih tovornih in osebnih vlakov pa bo ostalo do nadaljnjega na svojih mestih.

Unije vlakovne oseba so zavrnilo priporočilo predsednikove komisije in zagrozile s stavko. Posredovanje Narodnega posredovalnega odbora ni uspelo. Ta je pretekli ponedeljek opustil poskuse doseči sporazum med železniškimi družbami in unijami. V smislu zakona ne morejo biti v odnosu med železničarji in železniškimi družbami 30 dni po opustitvi posredovanja Narodnega posredovalnega odbora izvedene nobene spremembe.

V slučaju, da bi se 200.000 članov unij vlakovne oseba je odločilo za štrajk, ima predsednik Kennedy možnost uveljavljanja posebnih ukrepov in imenovati posebni posredovalni odbor. Tak korak bi preprečil stavko za najmanj 60 dni.

Spor med železniškimi družbami in železničarji se vleče že več let. Železnice hočejo odpuštili kurjače in uvesti tudi nekatere spremembe v pogledu pravil službe, železničarji pa se temu upirajo in branijo "stare pravice".

Modernizacija prometa in prometnih naprav, predvsem opustitev parnih lokomotiv zahteva novo ureditev poslovanja in unije bodo morale prej ali slej popustiti.

— Avstralija je Zveza šestih držav.

Novi izgredi v Katangi napoved novega spopada?

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Po sem došlih vesteh je skupina več tisoč žensk in otrok napadla eno izmed cestnih zapor pri vhodih in izhodih v mesto, ki so jih postavile pred nekaj dnevi čete Združenih narodov.

Iznenadeni indijski vojaki so po izjavah njihovih oficirjev streljali na povelje v zrak, da bi napadalke pregnali. Pri tem sta bila po trditvah Combejeve vlade en otrok in eno dekle mrtva, več oseb pa ranjenih.

Combe je objavil v Elizabethvillu, da je protestiral zaradi streljanja indijskih vojakov na domačine pri Združenih narodih, pa na tiskovni konferenci vprašal pikro: "Kaj pomeni kri par črncev tem Indijcem?"

Kdorkoli je že sprožil streljanje — nekateri trdijo, da je Combe dal organizirati pohod žena proti cestni zapori — gotovo je eno, da se je razmerje med četami Združenih narodov in domačini v Katangi zaostrilo. Kdo išče novo merjenje vojaških sil, je v sedaj še negotovo. Vsekakor je Combe svoje čete reorganiziral in jih opremlil s potrebnim orožjem in spsobnimi belimi oficirji.

Združene države poslane balon tisoč milj visoko

CAPE CANAVERAL, Fla. — Včeraj zjutraj so Združene države poslane od tod z raketo Thor tisoč milj daleč v vesolje balon in ga tam napihale, da je imel 135 čevljev premera, je bil torej večji od znanega Echo I, ki kroži že drugo leto okoli Zemlje.

Echo II, tako so balon poimenovali, naj bi pokazal, koliko je vredna nova tehnika za polnjenje balonov v vesolju. NASA je objavila, da je izpolnil vsa pričakovanja in odprl pot za vrsto "zrcal na nebu", ki bodo omogočala prenos radijskih in televizijskih valov okoli in okoli Zemlje.

RUSK POJDE PODPISAT V ŽENEVO DOGOVOR O LAOSU

Včeraj je konferenca 14 sil v Zenevi odobrila dogovor o nevtralnosti Laosa. V ponedeljek bodo zastopniki 14 držav dogovor podpisali. V imenu Združenih držav bo dogovor podpisal državni tajnik, ki potuje nocoj v Ženevo, kjer se bo razgovarjal tudi s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom o Berlinu, razorožitvi in drugih vprašanjih, ki zadevajo Zahod in Vzhod.

WASHINGTON, D. C. — Državni tajnik Dean Rusk bo nocoj odpotoval v Ženevo v Švici podpisati dogovor o nevtralnosti Laosa v jugovzhodni Aziji, ki je bil dosežen včeraj med zastopniki 14 držav na posebni konferenci, ki je začelo svoje delo v švicarski Ženevi še lansko spomlad. Rusk bo uporabil to priložnost tudi za srečanje s sovjetskim zunanjim ministrom, ki pride prav tako v Ženevo. Pogovorila se bosta o vprašanju Berlina, o razorožitvi, o končanju preskusov jedrskega orožja in še o drugih vprašanjih, ki povzročajo spor med Zahodom in Vzhodom v mednarodni politiki.

Konferenca bo v soboto formalno odobrila dogovor, v ponedeljek pa bo izvršen slovesen podpis. Dogovor predvideva, da se morajo 75 dni po njegovim podpisu umakniti iz Laosa vse tuje voj. sile. Gre v Laosu za okoli 10.000 komunističnih vojakov iz Sev Vietnama, ki so podpirali levičarski Patet Lao tekom državljanske vojne. Iz dežele bo odšla seveda tudi ameriška vojaška misija, ki je zadnja leta vodila vežbanje kraljevske laoške vojske.

Izvajanje dogovora bo nadzirala mednarodna komisija, ki jo sestavljajo zastopniki Indije, Kanade in Poljske. Stroške za njeno vzdrževanje bodo nosile vse podpisnice dogovora, med temu Združene drave, Vel. Britanija, Sovjetska zveza, Francija in Kitajska vsaka po 17,6 odstotkov. Sodijo, da bo vzdrževanje komisije in njeno poslovanje stalo za leto okoli 3 milijone dolarjev.

Združene države so do vključno preteklega maja dajale laoški kraljevski vladi mesečno podporo tri milijone dolarjev. To so z junijem ustavile in jo ne bodo obnovile, dokler ne vidijo, kako Laos dogovor izvaja in v kakor smer se bo njegova "nevtralnost" nagnila.

Rusk in Gromiko

Odnosi med Zahodom in Vzhodom so se v zadnjih tednih zopet nekam zategnili. Vprašanje Berlina je običalo na mrtvi točki. Hruščev je ponovno zahteval umik zahodnih vojaških sil iz mesta, te so povedale jasno, da o tem ni niti govora.

Tako je postalo nujno, da se državni tajnik in zunanji minister pomenita znova, kaj je mogoče storiti in kakšno pot ubrati, da ne bo spor o Berlinu zopet dosegel svetovnemu miru nevarno stopnjo.

V Ženevi je začela znova svoje delo razorožitvena konferenca, kjer je tudi prišlo do zastojanja. Tudi o tem vprašanju se bosta menila Rusk in Gromiko. Odprto je tudi vprašanje končanja jedrskih poskusov. Obe strani zatrjujejeta, da sta pripravljene poskuse končati, — toda vprašanje dogovora o tem je običalo. Indijski zastopnik pri razgovorih o tem je izjavil, da po njegovem dejansko ni nobena stran resnično voljna preskuse zaključiti.

Kennedy je srečno razdelil uvozne kvote za sladkor

WASHINGTON, D.C. — Bilo je to res hudo delo za Kennedyevo administracijo, kajti interesentje za uvozne kvote so se javili s člega sveta, saj vsaka tona v kvoti pomeni siguren in masten zaslužek.

Ko so bile glavne kvote že razdeljene, je bilo treba razdeliti še nekaj ostanka. Tega so dobile take države, kot so Argentina, Peru in Irsko! Glede irske kvote je padla tekoma razgovorov v pristojnem kongresnem odboru pikra opazka, da stopa v akcijo "irska" politika. Čemu ne, saj predsednik Kennedy in kongresnik McCormack ne tajita svojega porekla!

Vojaštvo sodelovalo pri jedrskem poskusu v ZDA

CAMP MERCURY, Nev. — Združene države so v terek preskusile na preskuševališču v Nevadi pravo jedrsko orožje za uporabo na bojnem polju. Po vsej verjetnosti bombo za metalce "Davy Crockett".

Pri poskusu je sodelovalo okoli 900 vojakov v potrebni bojni opremi. Navzoča sta bila tudi predsednikov brat Robert Kennedy in predsednikov glavno vojaški svetovalec gen. M. Taylor.

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Društvo Slov. dom št. 6 SDZ ima v petek ob navadnem času in v navadnih prostorih seja. Prvi kandidat za župana se že prijavil —

Pravosodni direktor župana Ralph Locher, ki bo do volitev opravljal župansko službo, je včeraj izjavil, da bo kandidiral za župana kot demokrat ali kot neodvisen, kot bodo določili R. Locherja podpira neodvisno krilo demokratske stranke, ki ga vodi Frank J. Lauseke. To je pomagalo do županskega stolčka tudi A. Celebrezzu.

Karneval pri Sv. Vidu — Sinoči se je začel karneval pri Sv. Vidu. Udeležba je bila lepa. Nocoj bosta nastopila Lojze in Janez (Pecan-Trebar). Izključni kupon iz Ameriške Domovine bo prinesel nekomu poletni set.

Nasprotniki alžirske vlade zbirajo svoje sile

PARIZ, Fr. — Alžirska začasna vlada je komaj dobro zaživela, pa ji tudi že žuga pogin. Sedanji vladni predsednik Ben Khedda je namreč dobil v podpredsedniku Ben Belli nevarnega tekmeča in nasprotnika. Prvotno so mislili, da Ben Bello podpirajo samo poveljniki alžirske osvobodilne armade, sedaj je na njegovo stran prišel tudi bivši, prvi predsednik uporniške vlade Ferhat Abbas.

Da Ferhat Abbas ne mara za Ben Kheddo, je razumljivo, saj ga je Ben Khedda spraval z vlade. Vendar so vsi mislili, da je Ferhat Abbas tak desničar, da ne bo presedel k Ben Belli, ki ga smatrajo za hujšega levičarja, kot je Ben Khedda. Ferhat Abbas je dal priliko raznim alžirskim politikom, da ga posnemajo. To bo Ben Belli hudo koristilo, kajti do sedaj so bili zanj v glavnem res samo vojaški poveljniki.

Slučaj Ferhata Abbasa je opozoril na možnost, da lahko pričakujemo v Alžiriji še vse mogoče senzacije in da danes še nihče ne ve, kaj vse se lahko rodi iz sedanjih homatij. V alžirskih mestih se namreč že širijo vesti, da tudi med vojaškimi poveljniki ni več tiste sloge, kot je vladala za časa državljanske vojne.

Ali imamo sezono za zdravniške štrajke?

CLEVELAND, O. — O zdravniškem štrajku v Kanadi smo že dosti pisali. Omeniti bi bilo pri tej priliki treba, da so imeli tudi v Evropi par podobnih štrajkov. V Italiji so zdravniki imeli kratek štrajk, ki je opozoril javnost, da niso zadovoljni s svojim gospodarskim položajem. Štrajk ni razburil javnosti, ker je Italija že parkrat doživela podobne štrajke.

Večja senzacija je bil enodnevni štrajk avstrijskih zdravnikov. Jih je okoli 13.700 in se tudi pritožujejo, da premalo zaslužijo, kar bo najbrže res, kajti najnižje njihove tarife ne dosega niti pol dolarja. Zdravniki so štrajkali radi tega, ker jim zavodi za socialno zavarovanje niso hoteli zvišati tarif za 65%. Tisti dan, ko so štrajkali, so izveščevali samo nujne poklicne posle.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$16.90 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months.

Canada and Foreign Countries:

\$16.90 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months.

Friday edition \$4.00 for one year.

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

88

No. 137 Thurs., July 19, 1962

Ob Tednu zaslužjenih narodov

Že nekaj let obhajamo v Združenih državah po sklepu Kongresa "Teden zaslužjenih narodov". Namen tega tedna — obhajamo ga ta teden — je na eni strani opozoriti ameriško javnost na narode, ki so proti svoji volji prišli pod komunistično nadzorstvo, na drugi pa dajati tem narodom samim upanje na svobodo v prihodnosti.

Doslej smo šteli med zaslužjene narode na splošno Poljake, Čeha, Slovake, Madžare, Romune, Bolgare, baltičke narode, Albance, vzhodne Nemce in jugoslovanske narode, letos so pridružili tej skupini prvič tudi Kubance.

Baltiški narodi so bili vključeni neposredno v Sovjetsko zvezo v začetku druge svetovne vojne, s z nemško pomočjo med vojno rešili začasno iz tega položaja, pa prišli znova pod sovjetsko gospodstvo ob koncu druge svetovne vojne. Na Poljskem, v Romuniji in Bolgariji so Rusi postopno utrjevali svojo in komunistično oblast, na Madžarskem so zrušili demokratsko vladno, ki je prišla na oblast takoj po vojni, v Češkoslovaški republiki je uspelo domačim komunistom prevzeti oblast s pomočjo močnega ruskega pritiska na vlado in vojsko. Vzhodna Nemčija je dobila postopno zunanjo obliko samostojne komunistične države, ko so zahodne sile vrnilo neodvisnost Zahodni Nemčiji. V Jugoslaviji so prišli komunisti na oblast delno s pomočjo zahodnih sil, ki so komunističnim partizanom pošiljale obleko, orožje in druge vojaške potrebščine ter jih priznale za vojujočega se zaveznika, delno s pomočjo sovjetske vojske, ki je zasedla vzhodni del dežele z Beogradom vred, ko je gonila nemške armade iz evropskega jugovzhoda. V Albaniji se je komunizem utrdil v precejšnji meri s podporo jugoslovanskih komunističnih oblasti, ki so na Albanijo gledale dolgo kot na svoje področje, ki naj bi se v ugodnem trenutku pridružilo Jugoslovanski federaciji. Na Kubi je uspelo Castru vreči diktaturo Batiste s tiho podporo Združenih držav, ki so v začetku gledale v vodniku kubanskega upora človeka, ki hoče deželi vrniti demokratične svoboščine, pa izvesti tudi potrebne socialne reforme. Ko so v Washingtonu spoznali svojo zmotno, so skušali Castra vreči, kar pa se je ponesrečilo. Kljub Monroevi doktrini je ostala Kuba rdeča in politično povezana s Sovjetijo.

Jugoslovanske narode nekateri ne štejejo med zaslužjene narode češ, da je Jugoslavija neodvisna država in da tam vlada večja svoboda kot v ostalih komunističnih deželah. Nam se zdi, da moramo jugoslovanske narode šteti med zaslužjene narode, ker si niso sami in prostovoljno izbrali komunistične vlade, ampak jim je bila ta vsiljena. Dokler jugoslovanski narodi ne dobijo možnosti, da sami svobodno izberejo način vlade, tako dolgo so po naše zaslužjeni, saj morajo živeti pod nasilno komunistično diktaturo. Isto velja tudi za Kubo, ki je na zunaj neodvisna država.

Položaj zaslužjenih narodov se je v letih od druge svetovne vojne precej spremenil tako v pogledu njihovega neposrednega življenja in političnih pravic doma kot v pogledu mednarodne politike.

Komunistični gospodarski in družabni red je neroden in neuspešen, če ga primerjamo s svobodnim gospodarstvom. Kljub temu je tudi v komunističnih deželah gospodarstvo napredovalo in tekmo 17 let po drugi svetovni vojni doseglo nekaj uspehov. Na splošno je vendar življenjska raven v Sovjetiji in satelitskih državah, pa tudi v Jugoslaviji precej nižja od one v državah svobodne Evrope.

S Stalinovo smrtjo je v Sovjetiji in postopno tudi v satelitskih državah politični pritisk popustil, postopno dobivajo ljudje več svobode in več možnosti neodvisnega mišljenja, če že ne delovanja.

Komunistični vodniki v Moskvi, pa tudi v satelitskih državah spoznavajo, da trajno ne morejo krotiti ljudskih množic z očitnimi nasilji in strahom. Začeli so popuščati in dajati ljudem vsaj nekaj svobode. To postopanje je na dolgo roko nevarno. Vajeti je lažje popustiti, kot pa jih zopet napeti, ko jo konji ubero v svojo smer!

Vsa znamenja kažejo, da se v samem komunističnem svetu vrši vrenje, iskanje novih poti, ko je bila z zlomom stalinizma uničena vera v stare nauke in načela.

Prva leta po drugi svetovni vojni je bilo slišati v zahodnih prestolnicah, posebno v Londonu in Washingtonu, precej o načrtih za potisnitev Rusov v Evropi nazaj na Karpate in takozvano Curzonovo črto. Narodi zahodno od tod naj bi dobili svobodo in neodvisnost. Še pokojni Eisenhowerjev državni tajnik Dulles je veliko govoril o tem. Ruski napredek v oboroževanju, posebno v medce-

linskih raketah, ki je spremenil razmerje vojaških sil med svobodnim in komunističnim svetom, je načrte o potiskanju Rusov v Evropi nazaj na Karpate pokopal vsaj za sedanjí čas. Svobodni svet priznava težki položaj zaslužjenih narodov, toda ni voljan tvegati nobenega oboroženega spopada, v katerem bi utegnili tudi sam utrpjeti hude izgube. To je bilo očitno ob uporu v Vzhodni Nemčiji junija 1953, še bolj pa ob uporu na Madžarskem jeseni 1956.

Tedni zaslužjenih narodov naj tem dokazujejo, da svobodni svet na nje ni pozabil, da le čaka priložnosti, ko bo to vprašanje postavil znova na dnevni red in ga skušal rešiti, seveda le mirnim potom. V tem pogledu bo igrala pomembno vlogo svobodna Evropa, ki se je začela odločnejše povezovati poleg na gospodarskem tudi na političnem polju.

S te strani gledan je položaj zaslužjenih narodov v Srednji Evropi zdaj bolj obetajoč kot je bil kdajkoli.

BESEDA IZ NARODA

Zlata maša msgr. Matije Škerbca

Cleveland, O. — V nedeljo, 15. t. m., je opravil pri Sv. Vidu zlato mašo g. msgr. Matija Škerbec. Bila je to prva zlata maša v slovenski župniji sv. Vida, čeprav bo 4. nov. t. l. že 68 let, kar je bila v tedaj še leseni svetovidski cerkvi prva zlata maša. Zlatomašniku msgr. M. Škerbcu sta pri njegovi zlatomašni daritvi asistirala gg. župnika Matija Jager od Marije Vnebovzete in Francis Baraga od Sv. Lovrenca, medtem ko je župnik sv. Vida msgr. Louis Baznik zavel mesto v presbiteriju. Tu so bili še gg. msgr. Joseph J. Mullen, pronotar clevelandске škofije; p. Andrew Svetle, francišanski komisar v Lemontu, p. Benedict Hoge, bivši lemontski francišanski komisar, Rev. Ludvig J. Virant, župnik v Peninsuli, O., in Rev. Ignacij Berglez, hišni duhovnik, Kenosa, Wis. Zlatomašna pridigo je imel Rev. Jože Cvelbar, kaplan v Mekeesrock, Pa. Ceremoniar pa je bil bogoslovec Artur Zanutič. Med zlato sv. mašo je pel svetovidski cerkveni pevski zbor Lira pod vodstvom g. Martina Košnika. G. zlatomašnik je prejel iz Vatikana privilegij, da je po svojem zlatomašniškem svetem opravilu podelil navzočim vernikom papeški blagoslov. Svetovidska cerkev je bila za to priliko znatraj in zunaj zelo okrasna. Pred samim glavnim cerkvenim vhomom so slovenski župljani postavili mlaje z nam tako dragim napisom "Zlatomašnik, bodi pozdravljen!" Tudi svetovidsko župnišče, koder uživa zlatomašnik gostoljubno streho, je bilo ta dan v zastavah.

Samo v najbolj slovesnih cerkvenih prilikah je cerkev pri Sv. Vidu, ki velja sicer za eno izmed največjih clevelandskih župnijskih cerkva, tako polna gorečih vernikov, kot je bila polna Bogu in zlatomašniku hvaležnih vernikov pri zlati maši g. msgr. M. Škerbca preteklo nedeljo. Po slovesnem vhomu v cerkev, ki ga je spremljalo naše za to tako deželo značilno slovensko pritrkovanje svetovidskih farnih zvonov, sta Metka Gorenšek in Joško Zakelj, učenca Slovenske šole pri Sv. Vidu, oblečena v narodni noši, s kratkim nagovorom, ki ga jima je pripravila njuna učiteljica gđc. Zina Velikonjeva, izročila g. zlatomašniku slovenski šopek in zlatomašni križ, ročno delo oberammergauskih igralcev Pasijona. Vse to je bilo dar Slovenske šole svojemu velikemu prijatelju in dobrotniku.

Po zlato sv. maši je bil v veliki dvorani svetovidske župnijske šole slovesen banket. Čeprav velika, je bila vendar za ta farni praznik veliko premajhna. Vse je bilo izredno lepo pripravljeno, delo deklet in fantov slovenske veje Marijine legije pri Sv. Vidu pod vodstvom kaplana g. Jošta Martelanca. Veliko je pomagal tudi mojster g. France Gorše.

Banket se je začel s molitvijo. Na izredno okusnem odru so nato v narodne noše napravljeni učenci Slovenske šole Sv. Vida: Mija Kranjc, Franci Zevnik, Helenica Strancer in Janez Seršen prijetno deklamirali slavljencu na čast zlatomašno vezilno pesemko. Za njimi je moški zbor Pevskega društva Korotan pod vodstvom g. Metod Milača zapel mogočno pesmjo "Zadoni nam!" in "Triglav, moj dom".

Po kosilu se je zvrstila vrsta slavnostnih govornikov. Prvi je izrekel g. zlatomašniku čestitke v imenu slovenske ameriške duhovščine g. profesor Rev. Karel Wolbang, C.M., za njim profesor g. Vinko Lipovec, urednik AD, v imenu slovenskih rojakov v ZDA, v imenu kanadskih pa dr. Viktor Antolin; posebej v imenu svetovidske farne duhovščine pa je slavljencu čestital g. msgr. Louis Baznik. Poln duševne in telesne svežosti se je na konec slavljence zahvalil vsem, posebno pa Bogu, svojim staršem ter stricu, nekdanjemu župniku v Krkavcih v Istri, za milost svoje-ga poklica ter zlasti tudi za ta svoj slovesen dan.

Zlato sv. maša g. msgr. Matija Škerbca pri Sv. Vidu ni bila samo velik dogodek v življenju g. zlatomašnika, marveč tudi v življenju vsega clevelandskega ter sploh ameriškega slovenskega občestva. Pokazala je, da se, hvala Bogu, še v veliki večini vsi zavedamo, da sta katoliška vera in naša slovenska materina beseda naši največji zemeljski dobrini, za kar gre v dober smisli meri zasluga tudi g. zlatomašniku, Bog, bodi zahvaljen za vse to! Slovenski ljudje Te goreče prosimo, da še vnaprej varuješ v svoji sv. službi naše duhovne pastirje, posebno tudi našega g. zlatomašnika, ter vse nas Tvoje grešne ovce!

Udeležencem

Piknik Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti

Srebrna maša v Lemontu

Cleveland, O. — Vsak prosti trenutek porabimo, da hitimo ven v naravo. V poletnih vročih dneh pa še bolj poskrbimo, da se osvežimo. Nekaterim preostane samo nedelja, da jo lahko porabijo za oddih na prostem. Seveda vsak po svoje, nekateri se grede radi kopat, drugi pa se sedet v senco.

Prihodno nedeljo bomo imeli priliko, da se v senci porazgovorimo in poveselimo, obenem pa še pomagamo. Pripravljajo piknik Slovenske šole Marije Vnebovzete v Collinwoodu, kateri bo na farmi sv. Jožefa na White Road. Matere bodo postregle s pecivom, klobasami in hrenovkami, očetje bodo gasili žejno, Tonklijev orkester pa bo igral, da ne bo nikomur dolgčas. Okrog štirih popoldne se bo zbrala naša mladež in se pomerila v teku, kdo je najbolj uren.

Pa to še ni vse. Eden bo tako srečen, da bo odnesel s seboj domov lep FM radio, drugi pa bo dobil bicikelj. Najbolje pa je, da se v soboto popoldne zglasite na pikniku Slovenske

šole pri Mariji Vnebovzeti na White Road in videli boste, koliko lepega Vas čaka. Torej naravnost v nedeljo popoldne! Matere

V Lemont smo romali

Cleveland, O. — Je že nad dva tedna, od kar smo bili pri Mariji Pomagaj v Lemontu. V soboto, 30. junija, zjutraj okoli pete se je bus ustavil pred Baragovim domom. Naglo je bil zaseden in voznik je pogledal proti zahodu. Romarji so se med seboj pogovarjali. Posebno živahna so bila dekleta.

Ko ste tako glasne, sem jim dejal, bi pa lahko molile rojnice. Bile so kar zadovoljne. Vzele so pri vozniku v roke zvočnik in molile lepo rožni venec, nato pa še litanije. Po končani molitvi so še zapele. Drugi smo jim seveda pomagali kar lepo ubrano.

Lepo je, da so mladi ljudje veseli, saj je pisano: Veselite se v Gospodu!

Okoli ene popoldne smo se pripeljali v Lemont, kjer so nas prav prisrčno sprejeli. Na prostem smo molili križev pot. Posebno veličastna pa je bila procesija v mraku s prižganimi svečami.

V nedeljo malo pred enajsto je bila procesija na grob pok. škofa G. Rožmana. Po maši smo imeli kosilo. Nato sem se razgovarjal z različnimi znanci, ki so se zbrali z različnih krajev od blizu in daleč. Vsi so me nagovarjali, naj še kdaj napišem v Ameriško Domovino. Odgovarjal sem jim, da bi že, pa da postajajo roke neokretno, ker bom ta mesec dopolnil že 84 let. Vsem, s katerimi sem se seznanil in vsem, ki jih poznam že dalj časa, moje iskrene pozdrave!

Blizal se je čas, ko je bilo treba zapustiti krasni Lemontski grič. Oglasil se je pri meni brat Ciril iz Toronta od Marije Pomagaj in mi povedal, da bi potoval rad z nami v Cleveland. V busu je bil en prost prazen, ker je eden od naših romarjev želel ostati v Chicagu. Ponudili smo mu sedež in on je bil s tem zadovoljen. Med vožnjo domov smo mu izročili vodstvo molitve. Molil in prepeval je na veliko veselje vseh romarjev.

Hitro smo bili v Ohio in ob enih v ponedeljek zjutraj že v Clevelandu.

Vsi smo bili enih misli: Bog nam daj zdravje in prihodnje leto se zberemo zopet pri Mariji Pomagaj v Lemontu!

Hvala vsem za prijazno družbo in prijateljsko razpoloženje!

Jakob Resnik

Srebrna maša v Lemontu

Chicago, Ill. — Dne 4. julija je praznoval petindvajsetletnico mašništva lemontski vikar p. Pelagij Majhenič O.F.M. Kdor koli obišče ameriške Brezje, se gotovo rad spominja prijaznega patra z vednim smehljajem na obrazu. Še rajši se ga pa spominjajo ljubitelji petja, kajti p. Pelagij je navdušen pevec in rad zapoje z veselimi ljudmi. Doma iz zelene Štajerske, se nad njim uresničujejo besede pisatelja Cankarja: "...Tod bodo živeli veseli ljudje. Pesem bo njih izvel in njih pesem bo vriskanje..."

Veseli ljudje imajo mnogo prijateljev. To se je pokazalo ob priliki te srebrne maše. Mnogo se nas je zbralo pri lurski votlini, kjer je p. Pelagij ob asistenci g. patrov Benja Korbiča, Klavdija Okorna in Anastaza Lovrenčiča daroval slovesno sv. mašo ob prepevanju zbora sv. Janeza iz Milwaukee, ki ga vodi slavljencev brat g. Ernest Majhenič. Slavnostni govornik

p. Anastaz je nazival mnogo lepih misli in med drugim tudi povdaril slavljencevo veselo naravo in veselje do petja. Omenil je, da gledajo njegovi starši, en brat in ena sestra iz nebes na to slavje. Od bližnjih sorodnikov so bili prisotni le njegov brat g. Ernest Majhenič z družino in bratranec g. Tone Šuta z gospo.

Po sv. maši je bilo v romarskem domu kosilo, ki je potekalo v prijetnem razpoloženju in humorističnih domislicah p. Klavdija, ki si je slavjenca sicer malo "sposodil", vendar mu p. Pelagij gotovo ni zameril, saj srebrna maša je samo enkrat v življenju. Slavljencec je za to priliko prejel posebni blagoslov od sv. očeta, ki ga je navzočim prebral p. Anastaz.

Popoldne so bile v samostanski cerkvi pete litanije. Bil je to dogodek svoje vrste, kajti takega petja, kot je ta dan odmevalo v lemontski cerkvi, še nismo slišali v Ameriki.

Gotovo je p. Pelagij ta dan večkrat pomislil na svojo prvo daritev, ki jo je daroval v farni cerkvi sv. Trojice v Slovenskih goricah. Na misel mu je hodila življenjska pot, vse od dneva, ko je kot mlad kaplan služboval v Mariboru, pa preko dnevoev grenkobe, ko so ga Nemci z drugimi duhovniki zaprli v Rajhenburgu in na Hrvaškem, odkoder je potem prišel v Ljubljano in sprejel službo kaplana v francišanski cerkvi. Tu se je posvetil mladini kot voditelj "križarjev" in "klarice" ter kot katehet na obrtni šoli za dekleta.

In spet se je pričela trnjeva pot, ko je kot begunec delil usodo, ki je doletela mnoge slovenskega človeka. Tudi tu se je posvetil skrbi za bližnjega; pomagal in tolažil je svoje sotprične in s svojo veselo naravo mnogim olajšal težo pregnanstva. Prva skrb so mu bili v taborišču v Lienzu bolniki in reveži, ki so ostali brez duhovnega vodstva. Zanje je izposloval večkrat tudi denarno pomoč. Po štirih letih je imigriral v Z.D.A. in po nekaj mesecih bivanja v Lemontu nastopil službo kaplana pri Sv. Stefanu v Chicagu, nato v Johnstownu, Pa., nakar je prevzel službo upravnik verskega lista "Ave Maria" in bil v zadnjem času izvoljen za vikarja lemontskega samostana.

To je samo kratek oris njegove življenjske poti. Njegova skrita želja — delovati za mladino — se mu sicer ni izpolnila v polni meri, toda življenje mu je navzlic temu bilo izpolnjevano in plodno.

P. Pelagiju žele njegovi prijatelji še mnogo, mnogo plodnih let in smehljajev vzpodbude tistim, ki iščejo pri njem navsvetov in duhovne pomoči. Bog Vas živi, p. Pelagij!

Planinc

Veselica Štajerskega kluba

Cleveland, O. — Zadnikrat sem se pridrušal, da ne bom več po našem štajerskem guči v cajtente pisao, pa so me tak dolgo drjezgali, da sem reko, pište me v uho, saj me noben več ne zastopi, pa naj bo samo za hec.

Saj vete, za kaj se gre, za našo štajersko veselico 29. julija na Slovenski Pristavi. Zadno nedelo sma bla z našim amptrogom na veselici Slovenskega rajdija. Tak je vse šlo ko namanazano, da sma midva kuj vkup lezla od brige, kak bomo mi tak fajm spelali. Te sma čula, da je nekdo reko, kaj le majo Štajerci za bregom za svojo veselico. Naš amptrogar je kar nekam zgino, potle sem ga vido, kaj je naše ludi vkup isko, da ne bojo 29. julija samo roke v žep tšali. Jaz sem se pa okoli hršo, da bomo Štajerci nekaj pokazali, kar še živ svet v Ameriki

ni vido. Tak so me pogledali do bik nove dveri, so mislili, da jih mam za norca. No, ste ži vidli v Ameriki prave mlatiče s cepci, sem jih barao. Ja res, pravi mlatiči s cepci bojo snopje mlatiči. Mogoče bo vsega snopja samo za en otep, mlatiči pa bojo. Ni blo to lahko, mlatvo vkup spraviti. Ki bomo cepe dobili, kdou jih zna naret. Pa smo najšli pravega mlatiča, ki zna mlatiti pa gožo splest. Štiri mlatiče dobit pa je blo še bolj težko. Ko smo enega barali, če zna mlatiti, je reko, da bi ži šou, če bojo vsi mlatiči helme na glavi meli. Take sramote pa si Štajerci tudi nečemo na glavo nakopat. Najbolj pa smo mogli gledat, da smo take štiri mlatiče vkup dali, ki si nikoli niso bli v jezi. To tudi ni blo lahko. Či bi kdou drugega mlatiča za snop zamejo, bi gor na podi tak štajerski teater gratao, ki ga ludi res še svoj živ den niso vidli.

V tem cajtji je začeo po štajerskih goricah klempati klopotec, ki je tičom oznato, da je začelo grozde zoreti in nimajo več kaj iskati po goricah. Tudi klopotec bomo postavili na Pristavi. To bo za Štajerce taka staro-domača muzika, da bi se najrajši vsedo pod klopotec in samo poslušao. Na kirfanjih doma so bli štanti z lecti in lepimi rdečimi srčeki, da je lahko pjeb deklini ali deklina pjebi kaj za spomin kupla. Tak spomin na žegnanje v domačem kraji bote lahko dobili na štanti, ko bo naša štajerska veselica.

Tonklijevi muzikanti pa bojo od kraja pa do likofa veselo špilali. Noben se naj ne na strani drži, ko bo ludske petje. Či bomo vsi vkup peli, se bo tak po lufti treslo, da bo listje dol kapalo.

Slovinc Slovenca vabi na štajersko veselico 29. julija na Slovenski pristavi.

Toti Stajerc

IZ NAŠIH VRST

Cleveland, Ohio. — Priloženo pošiljam ček za enoletno naročnino na list Ameriška Domovina. Se razume, da sem z listom zelo zadovoljen in želim, da bi tako lahko še mnogo let nadaljevali v napredek naših slovenskih fara, naših slovenskih domov in prosvetnih ter kulturnih ustanov. Z najlepšimi pozdravi!

Anton F. Jaksetich

La Salle, Ill. — Spoštovani! Ker mi bo naročnina s 1. avgustom potekla, Vam pošiljam za nadaljnje leto. Z listom sem zadovoljna, posebno lepe so porave in komaj čakam, da pride poštar. Vse najlepše pozdravljam!

Maria Knap

Bradley, Ill. — Spoštovana Mrs. Debevec! Tukaj Vam pošiljam naročnino za eno leto. Z Ameriško Domovino sem zelo zadovoljen in jo vsaki dan zelo težko pričakujem. Bog daj, da bi izhajala še dolgo vrsto let. Jaz sem že v 81. letu in mi je Vaš list res za kratek čas. Zelo rad čitam vse novice. Bog blagoslovi Vaše delo. S spoštovanjem

Mike Smole

Na sejmu dan po Novem letu

Komedijant vpije pred svojjo kolibo na sejmu: "Le noter, vstopite, boste videli čuda! Zamorec, ki ima oči, kolikor to leto dni! Vstopite, ne bo vam žal! Vstopnina je samo 25c za osebo!"

Občinstvo, ki vre v množinah v kolibo: Kaj pa je to? To je sleparija! To je čisto navaden zamorec in ima dvojne oči, kot vsi drugi. Dajte nam denar na zaj!

Komedijant: "Toda oprostite, gospoda moja. Ta zamorec ima res prav toliko oči kot to leto dni. Saj je danes vendar šele drugi januar."

Ivan Pregelj:

Božji mejniki

POVEST IZ ISTRE

Stoprav se je domislil, da je davno minilo poldne in da še ni kosil. Tudi trudnost je občutil. "Ah kaj," si je dejal. "Plovanim. In Zminjski me ne bo pustil lačnega izpod strehe." Prišel je na cesto.

V vetru, ki se je jemal od juga, se mu je zdelo, da čuje zvon. Šel je bistro. Spotil se je. Tedaj je vstalo pred njim selo.

"Zminj," se je oveselil in pogledal na uro. Bila je tri. V dobri četrti ure je bil na fari pred prvo hišo. Ozrl se je po Jožetu. Zaostal je bil in je zmajeval z glavo. Z roko je kazal na visoko hišo na levi kraj ceste. Križmanič je mogel brati napis. Vzdihi je trudno.

V hiši so prodajali vino na debelo in drobno. Posestnik hiše je bil Martin Milohanovich.

Potem se je ozrl duhovnik še enkrat po Jožetu in videl, da si zato ne upa naprej, ker mu ni moči odpoditi vranov z bližnje njive. On sam pa se je vrgel topo odločno na zadnjem pot in vstopil pri Milohanovichu...

Odprl je temno vežo in pogledal na levo skozi steklena vrata. Videl je v nekako shrambo in opazil dva človeka, ki ga nista videla. Bila sta mlad, črnolas mož in bahato obilna ženska. Držala sta se za roke. Duhovnik se je rezko obrnil, da ne bi videl. Zakašljaj je. Za njim so se odprla vrata.

"Kdo je?" je čul duhovnik rahlo vznemirjen ženski glas. Okrenil se je in stal pred ženo, ki jo je prej držal črnolasi za roke.

"Z gospodm Martinom Milohanovichem bi rad govoril," je povedal Križmanič.

"Tako!" se je znašla ženska. "Angelo, pozovite gospoda!" Črnolasec se je pojavil v vratih, premeril nekam sovražno duhovnika od nog do glave in se vzpel po stopnicah v nadstropje. Ženska se je vrnila v prostor za steklenimi vrati in potegnila ob steklo rdečo zaveso.

"Morda nisi še popolnoma prepadla," je doumel mučno duhovnik. "Vsaj skrivati se še ne znaš, če si ali nisi žena njegova."

Sam svoje misli se je ustrašil. Tedaj je vprašal znan glas pred njim:

"Kdo išče Martina Milohanovicha?"

"Jaz," se je odzval duhovnik. Mož se je bil nenadno pojavil pred njim, stopivši očitno iz kleti. Bil je golorok, jak, zaudarjal je po vinu.

"Poslala me je Stipančeva Mara," je začel pripovedovati Križmanič.

"Ali naj poznam vse vlačuge sveta?" je zavrelo sirovo iz Martina.

"Če veste, da je vlačuga—," se je vzelo nestrpnost duhovniku na jezik, a ni dogovoril. Mož pred njim je zahropel zaničljivo:

"Saj se pozna... Ampak, izpod moje strehe — ven!"

Prijel je duhovnika in ga sunil na cesto. Za njim je zaleputnil z vrati...

10. Kdor je videl...

Šime Križmanič je šel, ne da bi se mogel prebuditi iz osplosti. Tedaj ga je potegnil za rokav nemi Jože. Duhovnik se je prebudil in nasmešnil. "Si videl?" je vprašal in odstopil za korak, zakaj iz mutčevega obličja je bilo pogledalo strašno sovraštvo.

"Odpustiva," je dejal duhovnik, "le uboga Mara se mi smili, da ga ji ne privedeva. Kaj pa? Morda hočeš poizkusiti še ti? Daj, Jože, za mater!"

Mutcu se je lice umirilo. Iskal je, da bi umel duhovnika. Posrečilo se mu je. Sovražno je stresel z glavo. Duhovnik pa je začutil, da se mu noge šibe od slabosti. Domislil se je še svoje druge službe in dejal:

"Pojdiva, Jože! Oni ne mara z nama, Gospod iz tabernaklja se ne bo branil."

Krenil je proti cerkvi in vstopil v župnišče. Zminjski Matej se ga je živo razveselil. "Na obisk, brate? Vstopi! Vse moje je tvoje, po stari istrski navadi."

Vzel je mladega duhovna pod roko in ga posedel za mizo. Šele ko se je bil Križmanič nekoliko okrepil, je mogel

povedati Zminjskemu, čemu je došel iz Tinjana.

"Ni slab začetek za prvo plovanijo," je vzkliknil gospod Matej. "Pa kje leži tista Mara?"

Križmanič je povedal, kolikor je mogel.

"Saj sem dejal," se je razgrajal Zminjski. "Vidiš, da te tičem, odkar si mi gost. Ampak, da mi greš delat tako sramoto in hočeš eno mojih ovčic prepeljati mimo zadnje postaje. Ne, brate! Stipančeva je legla na mojem in bo šla tudi v grob na mojem, če Tinjančani nalašč ne plačate zanj njo prevoza. Ne dam mrliča!"

Planil je in naročil, naj pokličejo cerkvnika.

"Kaj pa, če bi jaz cerkvenil?" se je ponudil Križmanič. "Saj imam isto pot nazaj." "Ali jo zmoreš? Nisi Matej Glavina?"

"Moram, Starica me je poslala s posebnim naročilom." Imenoval je Martina. Zminjski je zopet vzrojil:

"Kaj? V take hiše zahajš? K Martinu? Sram te bo di! Le čuj. Ti bom koj povedal, kdo je ta Milohanovich. Ovca je, ampak garjeva! Sam Bog naj ve, čemu mi ga je vr-

gel v faro. Za pokoro in slab zrgled."

Križmanič je pripomnil, da ga je vrgel Milohanovich iz hiše.

Zminjski se je zasmejal: "Verujem! Pa mu preveč ne zameri. Moliti ti pa tudi ni treba zanj. Ta je zrel. Pa kakor je Bog sklenil. Ne sodimo. A to moram še povedati. Moj faran ni. Iz Jursičev, sem čul, se je zatekel. Pa je edini iz Jursičev, ki ga hajduk Jože ni ukrotil. Saj si že čul o hajduku."

"Nekaj sem," je odgovoril Križmanič. "Si," je bil Zminjski zadovoljen. "Nič ne de. Mož je tolik, da ga bodo še v pesmi imeli, kakor kraljeviča Marka. Lej, na pridižnico je šel s pištolami. Kradete, je zavpil nad srenjo. Pa ne boste več. Tu sem jaz in tu so pištole. Ob desetih zvečer ste vsi moški doma. Bomo videli! Vi hajduki, jaz hajduški pop. Tako jih je ustrašoval. Sam mi je pravil. Milohanovicha pa ni bil gospodar. Ali greva?"

Vstal je in sta šla v cerkev. Med potoma je še Zminjski povedal, da je Milohanovich sploh v nesrečo vsej občini.

"Krvoses, pijavka in poturica! Kaj še hočeš več. Moje ovce se ga že zdaj boje, da je volkodlak."

"Tako mu vrača Bog, da je psa nazval po našem škofu," je pripomnil Križmanič.

"Tudi že veš," je prikimal gospod Matej.

"Sam mi je povedal."

"Ča! Razgovarjaš se z njim?" se je začudil Zminjski. "Ne vem, kako," se je nasmešnil Križmanič. "Kako da mi je sojen. Pa odslej se ne srečava več, se nadejam."

"Boga prosil! Ne z njim ne z babo."

"Torej je res, je res —"

"Nečedna! Istrani pravimo: pasja!"

Trpk je pljunil in obstal. "Trenutek postojva," je dejal, "da se mi stud spase, preden odprem po Najsvetejši..."

Četrť ure pozneje sta hitela duhovnika z zakramentom samotno pot na mejo med tinjansko in zminjsko faro. Zgodnji večer jima je gorel od zapada v obraz. Molila sta na glas. Topo jima je sledil nemi Jože z mogočnim kosom belega kruha pod jopičem.

Nobenega črnega ptiča ni

bilo na desni ne na levi, da bi ga bil plašil. Glupo obličje mu je kakor počivalo. V božji bližini, na poti k materi, je bil vendar človek z licem, ustvarjenim po božji podobi...

Zarja na zapadu je bila le še medel svit ugasle nebeske luči. Prve zvezde so bile izskočile. Tedaj sta dospela duhovnika pred stan umirajoče Mare.

(Dalje prihodnjič)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Ženske dobijo delo

Ženska dobi delo
Iščem žensko za kuho in splošno hišno delo za eno osebo. Priporočila. Kličite SW 1-8729. (137)

MALI OGLASI

Hladilnik naprodaj

Dobro ohranjen, lep hladilnik, GE izdelka prodam po nizki ceni. Pokličite LI 1-1019. —(138)

Sobe se odda

Tri sobe se oddajo v najem, na novo dekorirane na E. 61 St. Kličite KE 1-0273 (139)

Hiša naprodaj

6-sobna, lesena hiša, 3 spalnice, dvojni pod, polna klet, dvojni garaža, 10t 40 x 135. Na 1246 E. 59 St. EX 1-4026. (137)

V najem

Trisobno stanovanje oddajo, kopalnica, furnez, idealno za par. Na 1193 E. 60 St. Kličite HI 2-2009 po 7. uri zv. (140)

Naprodaj

5 sob pohištva proda vdova prav poceni. Vse v dobrem stanju. Kličite PO 1-9750. (138)

Sedaj je čas za barvanje hiš zunaj in znotraj. Pokličite

TONY KRISTAVNIK,
Painting & Decorating
HE 1-0965 ali UT 1-4234.

Naprodaj

v bližini E. 185 St. hiša za 2. družini, 3 sobe zgoraj stiri sobe spodaj. dva garaža, lep lot. Vse v najboljšem stanju. Samo \$21,500.

KOVAC REALTY
960 East 185 Street KE 1-5030 (139)

the MAYcos (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN — HEIGHTS — PARMATOWN — SOUTHGATE

FABULOUS! Čudovito!

\$9 naplaciła
obdrži izbran plašč

KAJ JE MODEL?

- Po meri narejeno oblačilo pod nadzorstvom modnega ustvarjalca
- Izdelava je prvovrstna... s finimi ročnimi posameznostmi
- Najlepša blaga so izbrana za te modele
- Večina modelov ima navdih Pariza
- Večina modelov je iz nenavadnega blaga

Način nakupa

- Dajte malo naplaciła in izbran plašč v mesecu
- Odplačujte ga mesečno
- Kupite ga sedaj, račun boste dobili novembra
- RAČUN dobite račun za mesec
- Kupite sedaj... vzemite 3 mesece za odplačevanje: 1-3 v avgustu, 1-3 v sept., 1-3 v okt.
- Poslužite se našega rednega tekočega računa
- RAČUN dobite novembra
- Kupite na "Budget Plan" ... naš naplaciła ... 3 mesecev za odplačevanje.

MODELNI PLAŠČI s krznenimi ovratniki

Originalni modelni plašči, vsak drugačnega kroja -
Najfinejši krzneni ovratniki - čudovito nizka cena!

MODELNE MERE \$ **58**

8 - 10 - 12 - 14
Le nekaj mer 6 - 16 in 18

- ČUDOVITO KRZNO:**
- Naravna rejska kuna
 - Naravna plava lisica
 - Naravna srebrena lisica
 - Naravni ris
 - Kanadska beljena bela lisica
 - Avstralski opuzum
 - Barvana lisica
 - Barvana veverica

- ČUDOVITO BLAGO:**
- Volneni Faille
 - Volnene in dlakaste zmesi
 - Volneni zibelin
 - Volneni in kašmir zmesi
 - Volneni tweed

- ČUDOVITI KROJI:**
- Krzneni ovratniki
 - Odstopajoči ovratniki
 - Majhni ovratniki pri malih merah
 - Veliki šalasti ovratniki
 - Okrogli ovratniki
 - Hrbtno sedlo
 - Bogata šatenasta podloga
 - Topla vmesna podloga

Na vsakem krznu je označena dežela izvora

Zapomnite si! \$5 NAPLACILA obdrži izbran plašč

Kletni oddelček damskim kostumov in plaščev The May Company
Vse 4 trgovine, vključno Southgate

RENE BAZIN:

IZ VSE SVOJE DUŠE

ROMAN

Taka naklonjenost gospodinje je seveda pridobivala Henrietti simpatije, ki jih je bil vse do tlej zadrževal strah pred delovodkinjo, gospodično Augustino. Reina se je bila nekega popoldneva prav na koncu mize sklonila k Henrietti: "Gospodična Henrietta, nekaj vam moram zaupati. Mislim, da se bom v jeseni možila. Skromno bo, a on me ljubi. Uslužben je pri železnici. Ali hočete priti v nedeljo? Tako vesela bi bila, če bi hoteli. Govorili smo že o vas." Enako ji je bila dejala Irma, ko jo je Henrietta nekega dne vprašala: "Ste trudni? Kašljate?" — Jaz? Z mano je pri koncu. Že dolgo vem. Ko bom že prav bolna in ne bom živela več tako kakor zdaj, bom poslala po vas da me potolažite. Kaj veselo to ni, kar vam obljubljam... Dolej pa — ali bi vas veselilo brati kako Daudetjevo povest? Brala sem eno, ki je bila tako lepa, da sem jo vsa prepisala, ker nisem mogla knjige obdržati. Prinesem vam zvezek, kaj?"

Marija je ostajala ista, smela, srednja delavka, brez kakršnega koli nprstvenega življenja. Bila pa je polna ljubezni in do skrajnosti odkrita. Med smehom je bila dejala Henrietti na nekem nedeljskem sprehodu: "Saj veš, da bi bil tvoj brat Antoine kar pri volji, da bi mi začel dvoriti. A ne maram, saj razumeš. Preeveč bi bilo težko." Tikali sta se od onega dne, ko je bila Mariji povišana plača. Henrietti ni bilo za nepotrebno govorjenje. A s prijetnim navdahnjenjem dekleta in umetnice se je bila požurila, da je revni olepšala stanovanje. Vedela je, da pregrdih sten ni kaj prida. S časom je zato z obzirno pomočjo gospe Lemariejeve in čudnimi prihranki dala Marijinemu stanovanju skoraj srčkano lice. Vse je bilo na novo pobeljeno. Na oknih so bili zastori, v sobi nova miza s prtom, na stenah dvoje pokrajinskih slik, ki jih je Henrietta tako cenila in jih je bila posodila svoji prijateljici. "Vrnila mi jih boš, ko boš bogata, Marija."

Vzradoščena duša je brž stvariteljska. Henrietta je zamišljala nove vzorce. Bili so tako ljubki, da je gospa Clemence kovorila,

ko jih je sama devala na visoko črna stojala v razstavnem salonu: "Poznamo to: zdaj je v cvetlju... Vsem se odpro trenutki, ko so podobne vilam. To traja tri mesece, šest mesecev in ne povrne se nikdar več..."

To leto so bile žene in gospodične, ki so nosile čuda, zamišljena od Henriette, deležne poklonov radi svojega dobrega okusa. Polno uspehov so imele po kazinih, v morskih kopalnicah, pri dirkah, pri prvih lovih. Niso pač mislile na neznanu umetnico, ki se na svojem delu ni podpisala, ki pa je zanje bila združila v tej razvrstitvi cvetic, čipk, trakov, vseh teh nežnih stvari, ki jim dolgo trajanje ni usojeno, resnično umetniško misel, enega izmed tistih božanskih trenutkov, ko duh v tisočeri oblikah po svoji podobi ustvarja. Bogatini, zemeljski bogatini, da bi poznali vse žalostne ure in vse krasne zamisli, ki jih nosite!...

Zjutraj je Etienne skoraj vsak dan plul mimo v svojem čolnu, zavil in zavozil v trentemoult-

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

METAL FABRICATING BUSINESS — BY OWNER
Complete. In operation. Well established 15 years. Good steady income. Priced right for appt. Cal 678-6213. (138)

ART GALLERY — 54 E. OAK
Excellent European imports. Very profitable. Going to Europe. 664-6779. (137)

GROCERY AND MEATS
Good established business. Loc. 343 E. 51st. \$10,000 plus stock. By owner. — KE 6-9229. (138)

REAL ESTATE FOR SALE

DOWNERS GROVE — BY OWNER
3 bdrm. ranch type home. Cab. kit. w/dinette. Lge. liv. rm. Att. 1 car gar. Full bsmt. Gas ht. Alum. strmscrns. 2 yrs. old. Lot 66x130. \$17,500. Nr. schls., shopp. & transp. WO 9-6077. (137)

GRE IZ MESTA — 2-družinska lesena hiša. 5 sob pohištva in opreme. 5 sob spodaj praznih. Samo en teden — \$9,500 ali najboljša ponudba. Za pojasnilo kličite YA 7-8961, 1913 W. 23rd St., Chicago 8, Ill. (139)

LA GRANGE PARK — BY OWNER
3 bedrooms house. Garage. Storm-screens, awnings. — Close to all transp., schls., churches. ½ blk. from Village Mkt. \$18,200. FL 2-5959. (140)

WESTCHESTER — 3 bdrm. Georgian Sep. din. rm. Full bsmt. Cer. tile kit. & bath. Newly crptg. Gas ht. 2 car gar. Encl. porch & patio. Fully Indspcd. 50x125' lot. Close to Cathol. & pub. sch. \$25,500. Call owner transfd. FI 4-3865. (139)

WESTCHESTER — BY OWNER
Large 6 room Georgian. 1½ car garage. 3 bedrooms. Din. rm., liv. rm. with frplc. Good loc.-schools, shops, transp. \$25,900. FI 4-6874. (139)

CHICAGO, ILL.

MISCELLANEOUS FOR SALE

BY OWNER — 16' SKI BOAT
Fiberglass. 35 H.P. Trailer. Fully equipped. \$1,000. Also 1927 Reo Wolverine car. Excel. cond. \$400. TU 9-1554. (136)

HOUSEHOLD HELP

CATHOLIC WOMAN AS A COMPANION.
Own room and bath. One adult. Lovely home in Highland Park. Pleasant atmosphere. Permanent position. References req. One must be able to drive. ID 2-0173 or CE 4-1484. (137)

COLLEGE OF ST. FRANCIS

JOLIET, ILLINOIS

A Liberal Arts College for Women
Catholic in Aims — Franciscan in Spirit

FULLY ACCREDITED

Offers Majors in 16 Departments
Grants Bachelor of Arts, Bachelor of Science
and Bachelor of Music Degrees

For information Write:

Director of Admissions • College of St. Francis
Joliet, Illinois (137)

ski pristan. Henrietta se je na ograji balkona naslonila na komolce. Oleandrovi popki so se imeli razcvetiti v nekaj dneh. Sanjavo in vedno nekam blede je gledala velikega čolnarja z Loire, ki se tudi ni mogel iztrgati svojemu tihemu snu. Samo dvakrat, ko je bila svetloba vsa nežna in nad reko ni bilo megle ter sta se videla tako, da sta ločila drug na drugem potezu, je bil vzlet Etienne z vrha kupov jerbasov z zelenjavo svež šopek in ga zagnal v zrak. Mala barvna kepica se je bila dvignila proti pečinam Ste-Anne, potem je bila padla v tokove. Pol v vodi, pol nad vodo je plavala po Loiri navzdol.

XVII.

Po prvem septemberskem deževju so akacije z ulice Ermitage izgubile prav zadnje zelene. Njih pahuljčasto listje je viselo z vej rumeno kakor dateljni. Uslužbenke so govorile o tistih, ki bi se naj vrnile koncem meseca. Jutra in večeri so bili mrzli. Pričeli so se prikazovati v stenski omari gospe Clemence spet plašči in sukničiči iz preteklega leta z novim ovratnikom ali novimi našivi. Nevih-

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

IMMEDIATE POSSESSION — FOR SALE BY OWNER
6 ROOMS, Recreation rm. 1½ baths, Alum. sided. 2 car gar. Patio attached. Lot 60x133. Air-conditioner. KE 2-2843. (137)

LOMBARD — BY OWNER
2 bdrm. Permastone ranch. Lge. liv., din. rm. area. Util. rm. Bath, att. gar. Gas ht. Beaut. Indspcd. lot 116x130. Low taxes. Church, school, shopp. An excel. buy at \$19,500 Many extras. — Ph. MA 7-1521. (137)

NORTHLAKE AREA — BY OWNER
4 bedrooms Cape Cod. 2 car garage w/patio. Alum. strms., scrns. and awnings. Utility rm. 63x131 ft. fully Indspcd. lot. Hardwd. flrs. Extras. Low taxes. \$18,800. FI 4-5379. (137)

CARPENTERSVILLE — BY OWNER
3 bdrm. ranch home. 1½ att. car gar. Encl. brzwy. W-W crptg. All new stove, refrig., washer, dryer. Alum. S/S. Fenced-in back yd. Walk. dist. to schls., shopp. & transp. \$18,500 or best offer. HA 6-3014 aft. 5 weekdays, all day Sat. & Sun. or LU 2-1838 anytime. (138)

LEYDEN TWP — Cape Cod. 3 Rooms, 4 bdrms. w/28x20 gar. on fully landscaped lot 75x267. Abundance of Evergreens, shrubs, fruit and shade trees. Low taxes. Owner. GL 5-2464 or MI 6-1600 ask for Bulava. (138)

CALUMET CITY — 392 MERRILL
Nr. Expwy. and new school. 3 Bed rm. brick ranch. Full bsmt. 1½ car gar. Many extras. Priced for immed. sale by owner, only \$22,500. Offers consid. For appt. TO 2-3182. (136)

ELMHURST — TRANSFD. OWNER MUST SELL
3 bdrm. face brick ranch. Built-in oven-range, alum. 3/8, blacktop drive, 2½ yrs. old. 60x132 lot. Asking \$18,500 or reas. offer. 2 N 776 Willow. BR 9-6440. (139)

RIVERSIDE — BY OWNER
Brick bi-level, 2 bedrooms, 9 yrs. old. Cab. kit. w/dining area. Lge. liv. rm. ½ bsmt. 1½ car gar. 50 x 145' Indspcd. lot. Mid. \$20's. 2 blks. from all schls., shopp. & transp. — HI 7-6416. (140)

WESTMONT — BY OWNER
2 bdrm. expand. Fam. size kit. w/brkfst. rm. or 3rd bdrm. Lge. scrnd. & glazed porch. Compl. redecor. Full bsmt. Low taxes. Good loc. — \$15,700. 140 S. Hudson. WO 9-0990. (139)

WESTMONT — By owner, Immed. occup. 2½ yr. old bi-level. brk. frame, 7 rms. 2 vanity tiled baths, built-in kit. bsmt. basebd. h. w. gas ht., crptg., drapes. Firepl. att. gar., triple track alum. strms-scrns. Many extras. \$26,900. WO 8-8914. (140)

SOUTHWEST SIDE — BY OWNER
2 story, 8 rooms with 4 room basement apartment. \$12,500. CH 3-5911. (139)

SOUTHWEST SIDE — BY OWNER
3 bedroom brick. 45' lot. Side drive. All improvements. Full bsmt. Alum. Strms. & scrns. \$25,900. 8201 S. Komenky. LU 2-0748. (139)

te pa, ki rade prihajajo po Loirini dolini, so prinašale dušečo vročino čez dan. Nekega popoldneva je Henrietta, izmučena od napore vsega poletja, čutila, da je s silami skoraj pri koncu. Iznad motnih stekel v delavnici je bilo videti sivkaste oblake, ki jih je sonce žareče obrobilo in so se neprestano preganjali in lovili, a se je zdelo, da ostajajo vedno na istem mestu. Delavni, iznajdljivi Henrietti so blodile oči od okna do obledelih rož po stenah. Naslanjala se je na stolovo naslonjalo, prazne roke so ji počivale na mizi. Lasje so jo težili, ko da so iz nerazčesanega zlata. Zaspala je.

Gospa Clemence je vstopila po prstih in izpregovorila suho:

"Gospodična Henrietta, govori moram z vami; pridite, prosim."

Delovodkinja, gospodična Augustina, ki Henriette že nekaj mesecev ni mogla in je hirala od zavisti, je prasnila v smeh in skrnila obraz v dlani. Videti je bilo samo njeno pusto čelo in konce njenih debelušnih mozoljčastih lic, ki so se nabirala v gube. Henrietta se je zmedena dvignila. Ne da bi rekla besedo, je sledila gospodinji v bližnjo sobico. Način gospodinjinoga govorjenja se je takoj izpremenil.

"Ljubo dete", je dejala gospa Clemence, "naznanila vam bom novice, ki vas bo razveselila. Od jutri dalje ste delovodkinja. V polnem razmahu ste. Gospodične vas imajo rade. Popolnoma vam zaupam."

Henrietta je bila prebledela ob nenadnem presenečenju. Vse so se ji bile spustile. Dvignila jih je počasi in se zahvalila. A skoraj koj nato je vprašala, kakor da se je sama sebe zavedala: "In kaj bo z gospodično Augustino?"

"Pojde, seveda."

"Ali že ve?"

"Ne verjamem."

Ko pa je gospodinja videla, da je kljub majhnemu prijateljstvu, ki sta ga uslužbenki imeli druga do druge, novi delovodkinji vendar mučno, da prejšnja odhaja, je dejala:

"Kaj hočene, gospodična Henrietta, postarala se je... Ne morem nič več početi z njo. Za vas pa sem pripravljena še drugo, zaupno nalogo. Pojutrišnjem se popeljete v Pariz, da pripravite

mojo zimsko sezijo in da nabavite naše vzorce. Preveč bolehnate sem trenutno, da bi to mogla opraviti sama. Govorili bova o tem jutri zjutraj."

Gospa Clemence je prenehala toliko, da si je z gizdavo kretljivo popravila nekaj belih kodrov svoje markizne frizure, ki so bili sicer docela v redu. Nato je povzela s smehljajem, ki je bil sicer namenjen odličnim odjemalkam:

"Za sedaj pa se mi zdite, gospodična Henrietta, nekam izmučeni in razburjeni. Nikogar ni v salonu. Pojdite se tjakaj

odpočit! Nesite s sabo vzorec in če se vam porodi zamisel, nam ustvarite še eno umetnino več!"

V resnici je hotela prihraniti Henrietti srečanje ali mučen prizor.

Dekle jo je razumelo. Prav sama in brez šuma je vstopila v modri plišasti salon. Noge so ji drsele po mehki volni in kmalu so se ji pokazale štiri srečne Henriette v zrkalih, ki jih je obdajalo zelenje. Bila je lepa ta Henrietta in prvi svoji uri gospodovanja.

(Dalje prihodnjič)

PRISLAN PROVISION

SLOVENSKA MESNICA STANKO PRISLAN
1147 Addison Rd. EX 1-1419

Naše posebnosti ta teden:

ROUND STEAK	79c lb.	VEAL SHOULDER CHOPS	59c lb.
SHEP CASING WIENERS	77c lb.	PORK ROLL ROAST	53c lb.

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste
what fire-brewing
does for beer flavor!

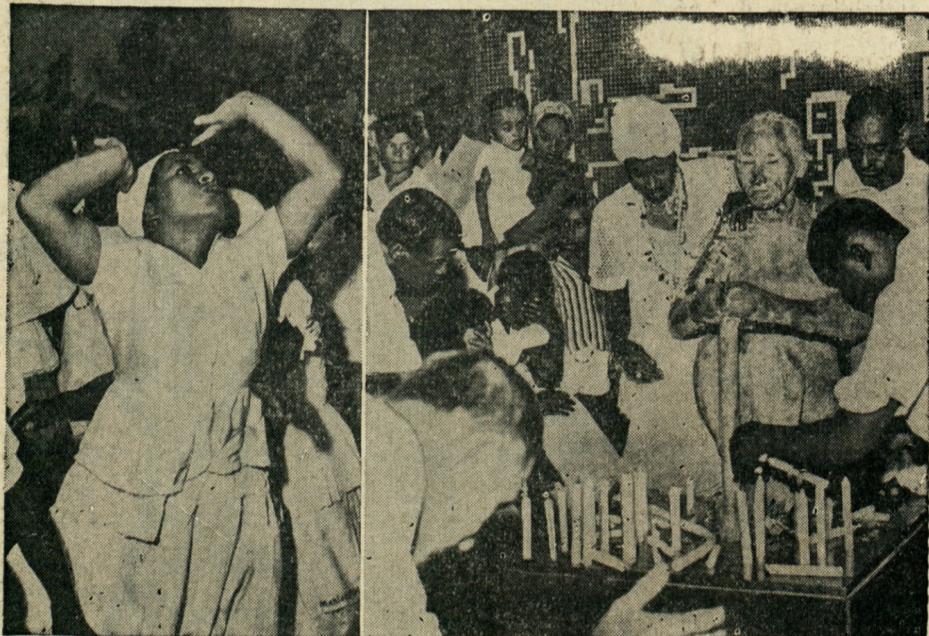
Premium quality... always...
popular prices everywhere!

light
smooth
fire-
brewed

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

V ZANOSU — Med črnici v Braziliji se je uveljavila v zadnjih letih neka vrsta iz Afrike zanešenega praznoverja pomešanega z divjim plesom. Na sliki na levi vidimo pripadnike te skupine v zanosu verskega plesa, na desni pa, ko prizigajo sveče "Staremu črncu", najvišjemu božanstvu te skupine, ki se imenuje makumba. Sliki sta bili posneti v Rio de Janeiro.